

Landelijk Model Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit

Toelichting bij Landelijk model Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit

Deze modelregeling is opgesteld door de gezamenlijke Nederlandse universiteiten om als uitgangspunt en voorbeeld te dienen voor de klachtenregeling die elke universiteit zelf vaststelt. Zij kan ook gebruikt worden door andere instellingen die de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit hebben onderschreven. Het doel van een gezamenlijke modelregeling is een zoveel mogelijk gelijke behandeling van veronderstelde schendingen van de wetenschappelijke integriteit. Uitgangspunten, terminologie en procedures zullen hierdoor voor ieder die met klachten over of veronderstelde integriteitsschendingen te maken krijgt, zoveel mogelijk dezelfde zijn. Dat is belangrijk, omdat de instellingen zich verantwoordelijk achten voor het gedrag van elke onderzoeker die onder hun verantwoordelijkheid wetenschappelijk onderzoek verricht of heeft verricht. De instelling belooft onderbouwde veronderstelde schendingen van de wetenschappelijke integriteit te onderzoeken.

Deze regeling is opgesteld met inachtneming van de bepalingen van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht, omdat deze wet van toepassing kan zijn op klachten bij openbare instellingen en overigens omdat de wet een goede leidraad biedt voor een zorgvuldige klachtbehandeling.

Landelijk model Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit VSNU 2019

Preambule

In de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018 zijn de leidende principes van goede en integere wetenschapsbeoefening en de daaruit voortvloeiende normen voor goede onderzoekspraktijken vastgelegd die ook door de instelling worden onderschreven en voor een universiteit gelden als richtlijnen als bedoeld in artikel 1.7 van de WHW. Binnen de instelling rust op alle betrokkenen bij het onderzoek een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. Iedereen moet zich er steeds voor inzetten dat de normen zorgvuldig worden nageleefd. Als wordt verondersteld dat de wetenschappelijke integriteit is geschonden, kan hierover een klacht worden ingediend. De instelling zorgt voor een zorgvuldige en eerlijke procedure voor de behandeling van de klachten en de daarop volgende besluitvorming. Met dat doel heeft het bestuur van de instelling de onderstaande regeling vastgesteld. Deze regeling wordt zo veel mogelijk naar analogie toegepast als een onderzoek naar mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit wordt ingesteld op verzoek van het bestuur van de instelling zonder dat er een klacht is ingediend.

Paragraaf 1 Definities

1.0 Gedragscode: Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018.

1.1 Schending van de wetenschappelijke integriteit: Handelen of nalaten dat een schending van de wetenschappelijke integriteit oplevert in de zin van paragraaf 5.2 onder A 1, 2, of 3 van de Gedragscode.

1.2 Klacht: Een schriftelijke melding over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit begaan door een medewerker.

1.3 Klager: Degene die zich met een klacht wendt tot het bestuur.

1.4 Beklaagde: De medewerker over wiens gedraging een klacht is ingediend, of naar wiens handelen op verzoek van het bestuur door de commissie een onderzoek wordt verricht

1.5 Medewerker: Degene die een dienstverband heeft of heeft gehad bij de instelling of die anderszins werkzaam is of is geweest onder verantwoordelijkheid van de instelling; hieronder vallen ook personen die niet of slechts in deeltijd aan de instelling zijn verbonden voor zover zij in het onderzoek van de instelling participeren dan wel hun onderzoek onder naam of verantwoordelijkheid van de instelling naar buiten brengen. Uitgezonderd zijn personen die slechts in een ondersteunende rol bij het onderzoek zijn betrokken.

1.6 Vertrouwenspersoon: Degene die als vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit is benoemd door het bestuur.

1.7 Commissie: de door het bestuur ingestelde commissie ter behandeling van klachten inzake schending van de wetenschappelijke integriteit.

1.8 Bestuur: [*maak een keuze*] het college van bestuur van de instelling / de raad van bestuur van de instelling.

1.9 Raad van Toezicht: de raad van toezicht van de instelling.

1.10 Instelling: [*naam instelling X invoegen*]

Paragraaf 2 Algemeen

2.1 Iedereen heeft het recht de vertrouwenspersoon te raadplegen bij een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

2.2 [Maak een keuze]

- *Optie 1:* Iedereen heeft het recht een klacht in te dienen bij het bestuur, dat de klacht onverwijld doorstuurt naar de commissie. Een klacht kan alleen worden ingediend over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. In de klacht moet voldoende zijn onderbouwd waarom klager de wetenschappelijke integriteit geschonden acht.
- *Optie 2:* Iedereen heeft het recht een klacht in te dienen bij de commissie, die het bestuur onverwijld informeert over de ontvangst van de klacht. Een klacht kan alleen worden ingediend over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. In de klacht moet voldoende zijn onderbouwd waarom klager de wetenschappelijke integriteit geschonden acht.

2.3 Het bestuur kan ook zonder dat een klacht is ingediend de commissie verzoeken een onderzoek in te stellen naar een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

2.4 Een anonieme klacht wordt slechts in behandeling genomen als [Maak een keuze, in lijn met de gekozen optie bij 2.2] het bestuur / de commissie daartoe aanleiding ziet omdat men van oordeel is dat:

- a. zwaarwegende publieke belangen of zwaarwegende belangen van de instelling of van betrokkenen daartoe nopen en
- b. het feitenonderzoek zonder inbreng van klager kan plaatsvinden.

2.5 Als de klacht betrekking heeft op een lid van het bestuur, oefent de raad van toezicht de rol en bevoegdheden uit die in deze regeling zijn neergelegd bij het bestuur.

2.6 Als de klacht betrekking heeft op iemand die medewerker is of is geweest van meerdere instellingen die de Gedragscode hebben onderschreven en de klacht dientengevolge aan meerdere instellingen onderzocht zou kunnen worden, kan gezamenlijke klachtbehandeling plaatsvinden of maken de betrokken instellingen anderszins afspraken over de wijze van klachtbehandeling. Een beslissing over de wijze van behandeling wordt in dat geval genomen door het bestuur.

2.7 Iedereen is verplicht aan de vertrouwenspersoon of de commissie binnen de gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die zij redelijkerwijs kunnen vragen bij de uitoefening van hun bevoegdheden.

2.8 Iedereen die is betrokken bij de behandeling van een klacht is geheimhouding verschuldigd over de inhoud van de klacht en de informatie die in verband met de klacht of de procedure bekend is geworden. Deze geheimhoudingsplicht geldt ook na afloop van de procedure, met uitzondering van de geanonimiseerde weergave van zaken in jaarverslagen of op de website van de VSNU. Indien de geheimhoudingsplicht wordt geschonden, kan de commissie of het bestuur daaraan passende consequenties verbinden.

Paragraaf 3 Vertrouwenspersoon

3.1 Benoeming

- a. Het bestuur benoemt een of meerdere vertrouwenspersonen voor een periode van vier jaar. Herbenoeming voor een aansluitende periode van telkens vier jaar is mogelijk.
- b. De vertrouwenspersoon heeft een wetenschappelijke achtergrond, is van onberispelijke wetenschappelijke reputatie en kan goed omgaan met tegenstellingen en conflicten. De vertrouwenspersoon mag geen nevenfunctie hebben die het functioneren als vertrouwenspersoon in de weg kan staan.

- c. Niet voor benoeming in aanmerking komen de leden van de raad van toezicht, de leden van het bestuur, de decanen en vice-decanen van de faculteiten en de leden van de commissie.
- d. Het bestuur kan de benoeming tussentijds beëindigen
  - op eigen verzoek van de vertrouwenspersoon;
  - wegens niet langer voldoen aan de vereisten voor benoembaarheid;
  - wegens disfunctioneren als vertrouwenspersoon.

3.2 Taak

De vertrouwenspersoon

- fungeert als laagdrempelig aanspreekpunt voor vragen en klachten over wetenschappelijke integriteit;
- probeert als daartoe mogelijkheden lijken te bestaan te bemiddelen of de klacht anderszins in der minne op te lossen;
- wijst de klager de weg naar het indienen van een klacht bij het bestuur
- mag niet tegelijkertijd zowel de klager en de beklaagde bijstaan;
- verricht alleen handelingen ten behoeve van de klager of de beklaagde met hun instemming.

3.3 Verantwoording

De vertrouwenspersoon legt over de werkzaamheden achteraf verantwoording af aan het bestuur in een jaarlijkse rapportage ten behoeve van het jaarverslag van de instelling. In de rapportage wordt in algemene termen verslag gedaan van de behandelde zaken en de verrichte activiteiten. Daarbij mag de rapportage niet tot personen herleidbaar zijn. De vertrouwenspersoon is verder geheimhouding verschuldigd over alles wat hem of haar in die hoedanigheid bekend is geworden. Slechts met uitdrukkelijke toestemming van klager en beklaagde kan hiervan worden afgeweken.

1 Paragraaf 4 Commissie Wetenschappelijke Integriteit

4.1. Benoeming en samenstelling

- a. Het bestuur stelt een commissie wetenschappelijke integriteit in, bestaande uit een voorzitter en minimaal twee andere leden. Bij voorkeur is ten minste één van hen jurist.
- b. De voorzitter en de leden worden benoemd door het bestuur.
- a. Het bepaalde in artikel 3.1 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat een vertrouwenspersoon niet in aanmerking komt voor benoeming als voorzitter of lid van de commissie.
- b. Bij de benoeming wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van de wetenschapsgebieden.
- c. De commissie kan voor het onderzoek van een bepaalde klacht tijdelijk worden uitgebreid met deskundigen of ad hoc leden, al dan niet verbonden aan de instelling.
- d. De commissie wordt ondersteund door een secretaris.

4.2. Taak

De commissie wetenschappelijke integriteit onderzoekt klachten, beoordeelt of de wetenschappelijke integriteit is geschonden en brengt daarover advies uit aan het bestuur. Zij kan op verzoek van het bestuur ook een onderzoek verrichten en daarover advies uitbrengen zonder dat er een klacht is ingediend.

4.3. Bevoegdheden

- a. De commissie is bevoegd informatie in te winnen bij alle werknemers en organen van de instelling. Zij kan inzage verlangen in of kopieën verlangen van alle documentatie en correspondentie die zij voor haar onderzoek van belang acht en kan deze wanneer zij dat nodig acht in beslag nemen of laten verzegelen.
- b. De in het vorige lid bedoelde documentatie omvat ook de data van het onderzoek waarop de klacht betrekking heeft. Niet-publiek beschikbare delen van het

wetenschappelijk onderzoek en de desbetreffende data moeten wanneer de commissie dat noodzakelijk acht ter controle ter inzage te worden gegeven aan twee door de commissie daartoe aangewezen personen. Deze personen voeren de controle uit onder strikte geheimhouding en delen hun bevindingen alleen met de commissie. De desbetreffende bevindingen zullen in het advies van de commissie op een zodanige manier worden weergegeven dat de vertrouwelijkheid van het onderzoek of de onderzoeksdata niet wordt geschaad.

- c. De commissie kan deskundigen of andere derden, al dan niet verbonden aan de instelling, raadplegen. Van de raadpleging wordt een rapportage opgemaakt. Partijen worden geïnformeerd over de identiteit van de geraadpleegde deskundigen of derden.

4.4. Werkwijze

- a. Voor zover de werkwijze van de commissie niet in deze of in een nadere regeling is vastgelegd, wordt deze bepaald door de voorzitter.
- b. Tenzij artikel 2.6 aan de orde is, wordt een klacht behandeld door de voorzitter van de commissie en twee andere leden, eventueel aangevuld met een of meer deskundigen of ad hoc leden. Deze deskundigen of ad hoc leden worden op verzoek van de commissie daartoe benoemd door het bestuur.
- c. Leden van de commissie die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de personen of feiten waarop de klacht betrekking heeft of die anderszins belang hebben bij de zaak, komen niet in aanmerking voor de behandeling van een klacht.

4.5 Start van de procedure

- a. Na ontvangst van de klacht deelt de commissie de klager en beklagde binnen twee weken schriftelijk mee dat zij de klacht heeft ontvangen en informeert zij de betrokkenen over de door haar te volgen procedure en over de inhoud van de klacht.
- b. De commissie beoordeelt of zij een klacht in behandeling kan nemen aan de hand van de volgende vereisten:
  - I. de klacht bevat een duidelijke omschrijving van de veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit door een of meer medewerkers en is voorzien van de daarop betrekking hebbende schriftelijke stukken of andere bewijsmiddelen;
  - II. de klacht is voorzien van dagtekening en vermeldt de naam, functie en contactgegevens van klager. Dit vereiste geldt niet als artikel 2.4 van toepassing is.
- c. Als de klacht onvolledig is, biedt de commissie de klager de gelegenheid de klacht aan te vullen binnen een door haar gestelde termijn. De in 4.5 onder f genoemde termijn wordt dan verlengd met de in de vorige zin bedoelde termijn of de termijn waarbinnen de aanvulling is verstrekt.
- d. De commissie is bevoegd het bestuur te adviseren een klacht niet inhoudelijk in behandeling te nemen als
  - I. na de veronderstelde schending een te lange termijn is verstreken of klager onredelijk lang heeft gewacht met het indienen van de klacht. Als zodanig geldt in beginsel een termijn van tien jaar;
  - II. de klacht al eerder door haar of een soortgelijke commissie is onderzocht;
  - III. klager de geheimhoudingsverplichting van artikel 2.8 heeft geschonden.
- e. De commissie is eveneens bevoegd het bestuur te adviseren een klacht niet inhoudelijk in behandeling te nemen als zij op grond van een eerste beoordeling tot de conclusie is gekomen dat
  - I. de klacht kennelijk ongegrond is;
  - II. de klacht kennelijk van onvoldoende belang is;
  - III. de klacht uitsluitend een professioneel verschil van opvattingen betreft;
  - IV. de klacht slechts is terug te voeren op een arbeidsconflict;

- V. de klacht niet tot het oordeel kan leiden dat het handelen van beklaagde een schending van de wetenschappelijke integriteit betreft.
- f. De commissie brengt binnen vier weken advies uit aan het bestuur als zij van mening is dat de klacht niet inhoudelijk in behandeling moet worden genomen.
- g. Het bestuur beslist vervolgens zo snel mogelijk over het niet inhoudelijk in behandeling nemen en stuurt zijn beslissing aan klager en beklaagde. Als wordt besloten om niet tot inhoudelijke behandeling over te gaan, is dit een aanvankelijk oordeel als bedoeld in artikel 5.1.
- h. Als onderdeel f niet van toepassing is of als het bestuur met toepassing van onderdeel g beslist tot inhoudelijke behandeling, gaat de commissie over tot inhoudelijke behandeling. Daarbij geldt als uitgangspunt dat betrokkene wordt geacht onschuldig te zijn tot het tegendeel is bewezen.

4.6 Inhoudelijke behandeling van een klacht

- a. De commissie gaat na of er behalve klager en beklaagde nog andere belanghebbenden zijn die bij de procedure betrokken moeten worden. De commissie hoort alle betrokkenen bij de klacht. Zij stelt in ieder geval klager en beklaagde in de gelegenheid te worden gehoord.
- b. Het horen van betrokkenen gebeurt in elkaars aanwezigheid, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om hen gescheiden te horen. In dat geval wordt ieder van hen op de hoogte gesteld van wat er tijdens het horen buiten zijn of haar aanwezigheid naar voren is gebracht.
- c. Van het horen wordt een schriftelijk verslag gemaakt waarin zakelijk wordt weergegeven wat er is gezegd.
- d. De commissie kan geluidsopnamen van het horen maken. Deze zijn uitsluitend bedoeld als hulpmiddel bij het maken van het verslag. Nadat het bestuur zijn definitieve oordeel heeft gegeven, worden de opnamen vernietigd. Behalve de commissie mag niemand tijdens een hoorzitting geluidsopnamen maken.
- d. Tijdens het horen kunnen klager en de beklaagde zich laten bijstaan, maar zich niet laten vertegenwoordigen.
- e. De commissie kan getuigen en deskundigen horen of deskundigen verzoeken om een schriftelijk deskundigenrapport.
- f. Alle relevante informatie die de commissie verzamelt wordt met het oog op een eerlijke behandeling ter beschikking gesteld aan alle betrokkenen, tenzij de commissie op grond van gewichtige redenen aanleiding ziet om van deze regel af te wijken. De redenen om bepaalde informatie niet ter beschikking te stellen worden in het advies weergegeven.
- g. De hoorzittingen en overige zittingen van de commissie zijn niet openbaar.
- h. Binnen tien weken na ontvangst van de klacht brengt de commissie een rapport van bevindingen uit aan het bestuur en een advies over de gegrondheid van de klacht. Daarbij maakt zij gebruik van de wegingscriteria die zijn opgenomen in paragraaf 5.2 onder C van de Gedragscode. De termijn van tien weken kan door de commissie met vier weken worden verlengd. Van de verlenging wordt schriftelijk aan alle betrokkenen mededeling gedaan. Verdere verlenging is mogelijk voor zover betrokkenen daarmee schriftelijk instemmen.

4.7 Verantwoording

De commissie legt over haar werkzaamheden achteraf verantwoording af aan het bestuur in een jaarlijkse rapportage ten behoeve van het jaarverslag van de instelling. In de rapportage wordt in algemene termen verslag gedaan van de behandelde zaken en de verrichte

activiteiten. Daarbij mag de rapportage niet tot personen herleidbaar zijn. De leden van de commissie en eventuele geraadpleegde deskundigen zijn voor het overige geheimhouding verschuldigd over hetgeen hen in die hoedanigheid bekend is geworden. Slechts met uitdrukkelijke toestemming van klager en beklagde kan hiervan worden afgeweken.

2 Paragraaf 5 Vervolgprocedure

- 5.1 Het bestuur stelt zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen vier weken na ontvangst van het advies van de commissie zijn aanvankelijk oordeel vast. Het stelt de klager, de beklagde en eventuele overige belanghebbenden hiervan direct schriftelijk in kennis. Het rapport van bevindingen en het advies van de commissie worden meegezonden met het aanvankelijk oordeel.
- 5.2 Klager, beklagde en eventuele andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het aanvankelijk oordeel aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) verzoeken daarover advies uit te brengen.
- 5.3 Als niet binnen de onder 5.2 genoemde termijn het advies van het LOWI is gevraagd, stelt het college van bestuur zijn definitieve oordeel vast over de klacht.
- 5.4 Als het advies van het LOWI is gevraagd, betreft het bestuur het advies van het LOWI in zijn definitieve oordeel.
- 5.5 Het oordeel van het college van bestuur wordt met rapport van bevindingen en het advies van de commissie na afronding van de procedure in geanonimiseerde vorm gepubliceerd op de website van de VSNU.

Paragraaf 6 Bescherming van betrokkenen

Het bestuur van de instelling zorgt dat de rechten van klager en beklagde worden beschermd en dat zij in hun loopbaanperspectieven of anderszins geen onnodig nadeel ondervinden. Hetzelfde geldt voor eventuele andere belanghebbenden, getuigen, deskundigen, de vertrouwenspersonen of de commissieleden.

3 Paragraaf 7 Slotbepalingen

- 4 Deze regeling treedt in werking op ... en vervangt alle voorgaande klachtenregelingen op het gebied van wetenschappelijke integriteit voor zover het klachten betreft die aanhangig worden gemaakt op of na deze datum.

Deze regeling wordt gepubliceerd op de website van de instelling.